

Briselē, 2022. gada 28. februārī
(OR. fr)

6464/22

LIMITE

ENV 148
CLIMA 75
FORETS 10
AGRI 64
RELEX 215

**Starpiestāžu lieta:
2021/0366(COD)**

PIEZĪME

Sūtītājs:	Prezidentvalsts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes regula, ar ko paredz noteikumus par to, kā Savienības tirgū darīt pieejamas konkrētas ar atmežošanu un meža degradāciju saistītas preces un izstrādājumus, kā arī par to eksportu no Savienības un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 995/2010 – politikas debates

1. Prezidentvalsts ir sagatavojusi informatīvu dokumentu ar diviem jautājumiem, kas izklāstīti šīs piezīmes pielikumā, ar nolūku, lai tie kalpotu par pamatu politikas debatēm par tematā minēto jautājumu Padomes (Vide) nākamajā sanāksmē 2020. gada 17. martā.
2. Pastāvīgo pārstāvju komiteja tiek aicināta ņemt vērā prezidentvalsts informatīvo dokumentu un jautājumus un nosūtīt tos Padomei minēto politikas debašu perspektīvā.

Priekšlikums – Regula par to, kā Eiropas Savienības tirgū darīt pieejamas konkrētas ar atmežošanu un mežu degradāciju saistītas preces un izstrādājumus, kā arī par to eksportu no

ES

- Prezidentvalsts piezīme -

Mežu aizsardzība ir būtisks jautājums mūsu sabiedrībai un nākamajām paaudzēm. Tiem ir būtiska nozīme cīņā pret klimata pārmaiņām un cīņā pret biodaudzveidības zudumu. Tie arī veicina materiālu apgādi, regulē noteiktus dabiskus procesus un nodrošina iztikas līdzekļus ļoti daudzām visnabadzīgākajām kopienām pasaulē.

Nepieciešamība steidzami rīkoties vārienīga un kopīga mērķa vārdā

Mežiem pašreiz tiek pievērsta arvien lielāka uzmanība Eiropas un starptautisko struktūru diskusijās. Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) *COP26* sanāksmē 2021. gada novembrī lielā mērā tika ņemta vērā mežu, kā arī zemes sektora loma klimata pārmaiņu mazināšanas paātrināšanā. Šajā sakarā 141 valsts vadītājs, kas pārstāv vairāk nekā 90 % no pasaules mežiem, ar "**Deklarāciju par mežiem un zemes izmantošanu**" apņēmas kopīgi strādāt, lai līdz 2030. gadam apturētu un pavērstu pretējā virzienā mežu izzušanu un zemes degradāciju; šajā deklarācijā ir atzīta vajadzība apvienot spēkus, lai panāktu pāreju uz ilgtspējīgu zemes izmantošanu, kas ir būtisks uzdevums Parīzes nolīguma mērķu sasniegšanai.

Dažas dienas vēlāk, 2021. gada 17. novembrī, Komisija iesniedza savu priekšlikumu regulai par to, kā Eiropas Savienības (ES) tirgū darīt pieejamas konkrētas ar atmežošanu un mežu degradāciju saistītas preces un izstrādājumus, kā arī par to eksportu no ES. Šis teksts, par ko paziņots Komisijas 2019. gada paziņojumā "**Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot un pasaules mežus**", ir daļa no visaptverošas Eiropas Savienības stratēģijas, kas ir kopīga dalībvalstīm un kas tika apstiprināta **Eiropas zaļajā kursā**, kā arī **ES biodaudzveidības stratēģijā līdz 2030. gadam un Eiropas stratēģijā "No lauka līdz galdam"**. Šī regula tiecas atbildēt uz izteiktu sabiedrības prasību (kā par to liecina vēl nepieredzēti aktīvā dalība Komisijas aizsāktajā apspriešanās tiešsaistē), kas konkrēti saistīta ar bažām par mežu stāvokļa dinamiku pasaules mērogā (laikā no 1990. līdz 2020. gadam pasaule ir zaudējusi 420 miljonus hektāru mežu – platību, kas ir lielāka par Eiropas Savienības teritoriju).

Eiropas Savienībai ir īpaša atbildība par šīm globālajām parādībām. Tā patērē ievērojamu daudzumu neapstrādātu produktu un daļēji apstrādātu produktu no valstu un starptautiskiem avotiem. Tādējādi no tā izrietošā komerciālā darbība un piegādes ķēdes darbības daudzējādā ziņā atstāj negatīvu ietekmi uz vidi, jo īpaši uz atmežošanu un mežu degradāciju. 2013. gadā veikts Komisijas pētījums jau parādīja, ka Eiropas valstis ir atbildīgas par vairāk nekā vienu trešdaļu no atmežošanas, kas saistīta ar lauksaimniecības produktu starptautisko tirdzniecību.¹

Priekšlikums, kas vērsts uz likumības pārbaužu pamatsistēmu

Regulas priekšlikuma mērķis ir nodrošināt, lai kafija, kakao, palmu eļļa, soja, liellopu gaļa un koksne, kā arī no tiem iegūtie izstrādājumi, piemēram, āda, šokolāde vai mēbeles, ko importē un tirgo ES vai eksportē no ES, ražošanas laikā nebūtu izraisījuši atmežošanu vai mežu degradāciju. Šā teksta mērķis ir ņemt vērā lauksaimnieciskās ražošanas ietekmi gan uz atmežošanu, gan uz mežu degradāciju.

---

¹ Eiropas Komisija, 2013. gads. "ES patēriņa ietekme uz atmežošanu: vispārēja analīze par ES patēriņa ietekmi uz atmežošanu". Eiropas Komisijas ENV ĢD finansēts pētījums, ko veica *VITO*, *IIASA*, *HIVA* un *IUCN* (Nīderlande)
<https://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/1.%20Report%20analysis%20of%20impact.pdf>

Lai sasniegtu šo mērķi, regula balstās uz **likumības pārbaudes sistēmu**, ar ko **nodrošinātu vērtības ķēžu pārredzamību un izsekojamību**, vienotā un saskaņotā satvarā attiecoties uz tirgus dalībniekiem un tirgotājiem. Šīs likumības pārbaudē sistēmas pamatā ir uz nākotni vērsta pieeja, kas izriet no riska novērtējuma. Tādējādi tirgus dalībniekiem, kas regulas I pielikumā uzskaitītos izstrādājumus pirmo reizi importē vai eksportē uz ES, un tirgotājiem, kas nav MVU, ir jāveic likumības pārbaudes procedūra, kuras izpildi apliecina obligāts paziņojums, kas tiek pieprasīts pirms izstrādājumu laišanas tirgū.

Tas ietver prasību par izsekojamību, apkopojot informāciju, kas ļauj noteikt izstrādājuma ražošanas avotu, tā maršrutu visā pārstrādes un tirdzniecības ķēdē, kā arī riska analīzi un, attiecīgā gadījumā, identificētā riska mazināšanas pasākumu īstenošanu. Tādējādi regulas noteikumi ļauj nodrošināt, ka izstrādājumi nav saistīti **nedz ar nelikumīgu, nedz ar likumīgu** atmežošanu. Noteikumu efektivitāte jānodrošina ar kompetento iestāžu ieviestu pārbaudē un sankciju sistēmu.

Skaidrs un kopējs satvars efektīvai izpildei

Lai teksts tiktu efektīvi un saskaņoti īstenots, ir vajadzīga **vienota izpratne par tajā paredzētajiem noteikumiem**. Šajā nolūkā definīcijas, kas attiecībā uz galvenajiem jēdzieniem ir visiem kopīgas, ļaus operatīvi piemērot Komisijas ierosinātos pasākumus.

Pašlaik nav starptautiskas vienprātības par jēdzienu "mežu degradācija". Līdzās pastāv vairākas definīcijas, un tās tiek lietotas valstu līmenī. Par šo jēdzienu, kā arī par jēdziena "ilgtspējīgas mežizstrādes darbības" definīciju, kas ir ar to saistīta, delegācijas sniedza vairākus komentārus *ad hoc* darba grupā ²par atmežošanas un mežu degradācijas risku, kas saistīts ar ES tirgū laistiem un no ES eksportētiem izstrādājumiem.

Dažas delegācijas arī norādīja, ka jēdziena "atmežošana" definīcija, iespējams, ir pārāk šaura, jo tā attiecas tikai uz mežu pārveidi lauksaimniecības vajadzībām, lai gan definīcijas darbības jomā varētu iekļaut arī mežu pārveidi izmantošanai, kas nav saistīta ar lauksaimniecību.

Neoficiālajā vides ministru sanāksmē 20. janvārī Amjēnā un Lauksaimniecības un zivsaimniecības ministru sanāksmē 21. februārī tika uzsvērts visu dalībvalstu atbalsts teksta mērķim. Šīs sanāksmes arī bija iespēja dalībvalstīm dalīties savā piesardzīgajā nostājā, ciktāl ir runa par teksta funkcionalitāti, administratīvo slogu tirgus dalībniekiem un kompetentajām iestādēm un iesaistīto pārbaužu apjomu, jautājumu par vērā ņemamo pamatproduktu un ekosistēmu darbības jomu un jēdzienu (tostarp mežu degradācijas) definīcijām. Visbeidzot, ministri arī izteicās par savu valstu pieredzi saistībā ar vides politiku un ES Kokmateriālu regulas piemērošanu.

---

² *Ad hoc* darba grupa jautājumā par atmežošanas un mežu degradācijas risku, kas saistīts ar ES tirgū laistiem izstrādājumiem.

Par tekstu notiek tehniskas diskusijas *ad hoc* darba grupā, kurā tiekas dažādu attiecīgo nozaru speciālisti. Prezidentvalsts rīkotās diskusijas ļāva sākotnēji izskatīt tekstu un sniedza dalībvalstīm iespēju paust viedokli par visiem pantiem kopumā. Šo tehnisko diskusiju rezultātā izkristalizējās vairāki svarīgi problēmjaudājumi attiecībā uz šādiem elementiem: definīcijas, saderība ar PTO noteikumiem, sadarbība ar trešām valstīm, ierosināto noteikumu proporcionalitāte, kā arī administratīvais slogs, kas saistīts ar regulas projekta īstenošanu.

Lai virzītu uz priekšu sarunas, ministri tiek aicināti apmainīties viedokļiem par šādiem jautājumiem:

1. *Lai panāktu nepieciešamo izsekojamību, ar ko nodrošinātu, ka izstrādājumi nav bijuši atmežošanas un mežu degradācijas cēlonis, ir būtiski efektīvi un izpildāmi īstenot likumības pārbaūžu sistēmu. Kādi ir jūsu priekšlikumi, lai nodrošinātu efektīvu un darbotiespējīgu likumības pārbaūžu sistēmu?*
2. *Regulas praktiskā īstenošana neapšaubāmi balstīsies uz regulas galveno definīciju vienotu piemērošanu. Lai gan dažiem jēdzieniem definīcijas ir, to izmantošana Eiropas un starptautiskā līmenī nav saskaņota. Lai atvieglotu regulas īstenošanu, kādi, pamatojoties uz labākajām pieejamajām zinātniskajām atziņām, ir jūsu ierosinājumi kopīgām definīcijām tādiem terminiem kā "atmežošana", "mežu degradācija" un "ilgtspējīgas mežizstrādes darbības", kas ar to saistīts?*

Uzstāšanās: 3 minūtes katrai dalībvalstij